

Parlamentarna skupština
Bosne i Hercegovine

Conference Meeting of
Parliamentarians and Religious
Leaders for Coexistence and Peace

Sarajevo, 12 February 2024

رابطة العالم الإسلامي

MUSLIM WORLD LEAGUE

Sarajevska deklaracija, koja proizlazi iz Konferencije parlamentaraca i vjerskih vođa za unapređenje suživota i mira, sazvana pod pokroviteljstvom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

**U strateškom partnerstvu i saradnji s
Ligom muslimanskog svijeta**

**2. šabana 1445. H, odnosno 12. februara 2024.
Sarajevo, Bosna i Hercegovina**

Pod cijenjenim pokroviteljstvom dr. Denisa Zvizdića, člana Kolegija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Parlamentarna skupština BiH je u Sarajevu organizirala Konferenciju parlamentaraca i vjerskih vođa za unapređenje suživota i mira (u daljnjem tekstu: Konferencija). Ovaj događaj, održan u ponedjeljak, 12. februara 2024. (2. šabana 1445. H), nastao je u saradnji s Ligom muslimanskog svijeta i okupio je stručnjake posvećene jačanju veza između različitih naroda i civilizacija. Konferencijom se nastoji ojačati nacionalna i regionalna sloga, prevazilazeći historijske neuspjehe, na osnovu zajedničkih vrijednosti i prosvjetljenog pristupa građanstvu. Konferencija je

posvećena rješavanju izazova suživota kroz kulturni objektiv ispunjen umjerenošću i skladom, s ciljem ugrađivanja kulture različitosti i razlika. Također, Konferencijom se podstiču nastojanja da se osigura mir na Balkanu ali i na globalnom nivou.

Učesnici Konferencije raspravljali su o aktuelnim globalnim napetostima i njihovim značajnim posljedicama, izražavajući zabrinutost zbog eskalacije nasilja. Izdali su upozorenje protiv mogućeg srljanja u novu eru vjerskih i kulturnih sukoba. Upućen je poziv na razum i logiku te na izvlačenje lekcija iz historijskih tragedija kako bi se podstakle mudre i uticajne inicijative. Ove strategije trebale bi evocirati bogata iskustva skladnog suživota i njegovih uzvišenih načela, osiguravajući poštenu saradnju za sve i postavljajući hvalevrijedan model za izgradnju nacije i stabilizaciju društava.

Prisutne vjerske i političke vođe naglasile su rastuću potrebu da se naš svijet uključi u međunarodne mehanizme i pravne puteve za rješavanje sporova i sukoba. Istaknuli su važnost podsticanja povezivanja među narodima, odbacivanja rasističke retorike i retorike pune mržnje te obnavljanja predanosti i ključne uloge regionalne saradnje. Ova saradnja ima cilj da trasira put za budućnost obilježenu mirom i harmonijom za sve narode i nacije Balkana, nadajući se obećavajućem vremenu u kojem će se uspostavljati društva koja su unaprijeđena, koegzistentna i otvorena. Ta bi društva poštovala vjersku i kulturnu posebnost i jačala nacionalne i ljudske zajedničke vrijednosti.

Oni su zajednički potvrdili da su saglasni u vezi s nekoliko osnovnih načela:

- Zajedničko vjerovanje svih religija u svetost i poštovanje ljudskog života, duhovno, intelektualno i materijalno pripremanje pojedinaca da budu kamen-temeljac za izgradnju civiliziranih društava. Ta bi društva bila utemeljena na integraciji, solidarnosti i međusobnoj podršci, posvećena dobrobiti planete Zemlje i blagostanju čovječanstva.
- Stvarnost ljudske raznolikosti i neizbježnosti razlika nalažu prihvatanje pluralizma, fokusiranost na zajedničke vrijednosti, pridržavanje plemenitih načela, predanost velikodušnosti i dobroti, prepoznavanje tuđeg postojanja i kulturnih doprinosa, poštovanje njihove jedinstvenosti, očuvanje njihovih prava i smatrajući ih partnerima u izgradnji nacije i njenog razvoja.
- Uključivanje u sadržajan i efikasan dijalog predstavlja najprikladnije ponašanje za rješavanje sukoba, prevladavanje nesuglasica, podsticanje sloge među suparnicima, čime se jača povjerenje, otklanjaju strahovi i zablude te uspostavlja temelj za univerzalnu saradnju.
- Suživot različitih društvenih komponenti je imperativ, utemeljen na priznavanju jedinstva ljudske porodice, promoviranju ljudskog bratstva, jačanju nacionalne svijesti i izgradnji mostova razumijevanja među različitim grupama, utemeljenim na čvrstim načelima ispunjenim osjećajem odgovornosti i predanosti nacionalnom tkivu.
- Informirano građanstvo oslanja se na poštivanje zakona i identiteta nacionalne države bez ugrožavanja ili podsticanja protiv nje, odbacivanje nastojanja da rascjepkaju i dijele društva po vjerskim ili etničkim linijama, te suprotstavljanje isključujućoj retorici i zagovornicima mržnje i rasizma.

- Prihvatanje historijskog dokumenta iz Meke i njegovih principa usmjerenih na podsticanje međusobnog priznavanja, saradnje i ljudskog dostojanstva, podržavanje globalnih inicijativa za suživot koje olakšavaju dijalog i saveze među sljedbenicima različitih religija, kultura i civilizacija, te širenje pozitivne saradnje na univerzalno zajedničkim vrijednostima.

Preporuke:

- Zalaganje za privrženost smjernicama koje su uspostavile religije i koje su sadržane u ustavima i međunarodnim poveljama u pogledu poštivanja ljudskih bića, očuvanja čestitih vrijednosti i uzvišenih ideala, garantovanja prava i sloboda te podsticanja međusobnog razumijevanja i dijaloga kao poželjnih alternativa sukobu i konfrontaciji.
- Prepoznavanje pluraliteta civilizacija i raznolikosti kultura, te rad na saradnji i uzajamnoj podršci u učvršćivanju zajedničkih vrijednosti i zajedničkih ljudskih osobina. To podrazumijeva i uključivanje u zdravo takmičenje za dobronamjernost i koordinaciju napora za stvaranje inicijativa koje se oslanjaju na plemenita načela koja se nalaze u našem zajedničkom ljudskom naslijeđu.
- Odricanje od upotrebe sile i nasilja pri rješavanju problema, a umjesto toga pozivanje na načela razuma, mudrosti i dijaloga za pronalaženje pravednih rješenja koja podstiču nacionalni sklad, održavaju pozitivne međuodnose i usmjeravaju ih u sveobuhvatne projekte koji jačaju veze ljudskog i nacionalnog bratstva.
- Podsticanje društvenih institucija da prihvate koncepte ljudskog bratstva, da prodube zajedničke univerzalne vrijednosti, da prevaziđu konvencionalne razlike i da promoviraju svijest o velikoj važnosti ustava i pravnih okvira unutar svake nacije.
- Uspostavljanje Stalnog komiteta za Konferenciju, koju su podržali Liga muslimanskog svijeta i Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, ima za cilj podsticanje dijaloga i jačanje bratstva među različitim zajednicama Evrope. Ovaj komitet posvećen je promoviranju inicijativa koje razbijaju rasističke i isključujuće priče, postavljajući održive temelje za očuvanje građanskog sklada i pridržavajući se plana koji se bavi težnjama za sigurnost i stabilnost stanovnika regije.
- Konferencija poziva vlade na globalnom nivou i vođe istaknutih vjerskih institucija da preduzmu odlučnu akciju kako bi zaustavili sukobe u Ukrajini i Gazi. Naglašava važnost zajedničkih napora za ublažavanje napetosti među zajednicama i rješavanje dugotrajnih političkih i društvenih pitanja, zalažući se za pridržavanje mehanizama međunarodne arbitraže i poštivanje utvrđenih međunarodnih sporazuma i ugovora.
- Zalaže se za ostvarivanje punih građanskih prava u evropskim nacijama, odbacivanje politike isključivanja i hijerarhijskog nametanja, suočavanje s ekstremističkim ideologijama i neutraliziranje govora mržnje i rasizma. Ovaj napor usmjeren je na zajednički angažman u razvoju i napretku nacija, povećavajući blagostanje njihovih naroda.

Kao zaključak. učesnici Konferencije izrazili su zahvalnost Ligi muslimanskog svijeta i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na njihovoj ključnoj ulozi u organizaciji ovog skupa. Pozivaju vjerske i političke vođe u regiji Balkana da Sarajevsku deklaraciju

smatraju značajnim korakom ka njegovanju tolerancije i izgradnji mostova za miran suživot. Deklaracija predstavlja predan napor ka postizanju društvenog sklada, poštovanju vjerskih i kulturnih identiteta, održavanju osnovnih vrijednosti i njegovanju okruženja ljubavi i harmonije, a sve u potrazi za ispunjenjem želja regionalnog stanovništva za mirom i stabilnošću.

Izdana u Sarajevu.

12. februara 2024.